

Notitie

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

Aan : Faculteitsbestuur
Van : Personeelsgeleding faculteitsraad
cc. : Studentgeleding (Aafje de Roest), Leo Lentz
Datum : 7 maart 2014
Bijlage : brief H.H. van den Bergh dd. 27-02-2014

Betreft : Vragen nav. cursusevaluaties in Caracal

Geacht faculteitsbestuur,

Tijdens de faculteitssraad van 20 december 2013 en van 7 februari j.l. hebben we gesproken over het nieuwe cursusevaluatiesysteem Caracal. Dit systeem en de manier waarop de faculteit dat invult heeft een andere procedure tot gevolg en ondanks de eerdere besprekingen zijn ons een aantal zaken nog niet helemaal duidelijk. Deze vragen leven bij ons, maar ook bij onze achterban. Zoals in de raad van 7 februari is afgesproken zetten we onze vragen op een rij. Deze hebben betrekking op de volgende punten:

1. De procedure.
Hoe loopt de procedure van cursusevaluatie precies? Voor ons zit hier een kernprobleem. Docenten geven hun reactie nadat studenten de evaluatie ingevuld hebben, maar voordat de OC een samenvatting heeft kunnen maken. Hierdoor reageert de docent dus alleen op de studentreacties (grafiek en open vragen). En niet op de (reactie van) de OC. Wij vragen ons af of dit de beste manier is?
2. De rol van de OC.
Een gevolg van bovenstaande is dat de OC achteraan het proces zit. Ze zien weliswaar de student- en docent reacties in één keer en daarmee gaat het proces sneller, maar welke rol heeft een OC nog? Komen zij nu niet 'als mosterd na de maaltijd'? Heeft een OC nog een controlerende functie in Caracal? Geven zij hun reactie niet op een (te) laat moment? En in het verlengde daarvan, voor wie is de reactie van de OC eigenlijk bedoeld?
3. Verhouding tot kwaliteitszorg?
Dit is de belangrijkste reden om cursussen te evalueren maar waar zit dat in het Caracal proces? Zit dat aan het einde met de reactie van de OC, in gevolgen die een evaluatie of OC reactie heeft op de inhoud van een cursus, een B&O gesprek dat met betrokkenen gevoerd wordt? Is een cursusevaluatie een recensie? (zie ook bovenstaande punten)
4. Openbaarheid en privacy.
Wat is het doel van beperkte openbaarheid in dit proces? Hoe beperkt is de openbaarheid nu echt? Hoe verhoudt dit zich tot de privacy regels?

Aan: de leden van de faculteitsraad GW

Van: Huub van den Bergh

Datum: 27 februari 2014

Betreft: cursusevaluaties

Geachte leden van de faculteitsraad,

Sinds langere tijd kennen wij bij onze faculteit een elektronisch systeem van cursusevaluatie. De studenten *kunnen* een online enquête invullen na afloop van een cursus. Ik spreek hier met opzet van *kunnen* invullen, want lang niet alle studenten nemen de gelegenheid te baat om de cursusevaluatie in te vullen. Een (zeer) optimistische schatting is dat gemiddeld ongeveer 50% van de studenten de moeite neemt om de cursusevaluatie in te vullen.

Nu hoeft deze non-respons op zich niet erg te zijn, maar is dat wel wanneer het invullen of niet gerelateerd is aan de mening over de cursus. Wat we weten uit allerlei onderzoek is dat missings nooit volledig at random zijn. Het gevolg is dat de resulterende gegevens vertekend zijn ten opzichte van de gehele groep die de cursus gevolgd heeft. Deze vertekening is erger naarmate 1) de mening van de non-respondenten meer afwijkt van de groep die de cursusevaluatie wél invult en 2) de groep non-respondenten groter is. Als we dezelfde voorzichtige schatting hanteren, 50% van de studenten vult de cursusevaluatie in, dan kan hierdoor het geobserveerde cursusgemiddelde makkelijk een vol punt (op een vijfpuntschaal) afwijken van het werkelijke oordeel als alle studenten, dan wel een *aselecte* steekproef van studenten, de cursusevaluatie ingevuld zouden hebben; is het geobserveerde gemiddelde oordeel een 3, dan varieert het werkelijke gemiddelde oordeel van de studenten ergens tussen de 2 en 4. Kortom, zoals altijd hebben steekproeffouten de grootste invloed een schatting van populatiegemiddelden.

Of deze vertekening een probleem is, is afhankelijk van het doel waarmee de gegevens verzameld zijn. Als het doel is een beschrijving te geven van de 'kwaliteit' van het onderwijs aan onze faculteit *soit!* Dan moeten we alleen altijd in ons

achterhoofd houden dat de gegevens waarop conclusies getrokken worden enigszins *shaky* zijn, om het voorzichtig te zeggen.

Zouden de gegevens worden gebruikt voor individuele beoordelingen, zoals bij b&o-gesprekken, dan is de kwaliteit van deze cursusevaluaties ten enen male onvoldoende! Een cursus met gemiddeld oordeel 2 verschilt immers niet van een cursus met het gemiddelde oordeel 4. Dat wil zeggen: de kwaliteit van de huidige cursusevaluaties is niet voldoende om enig oordeel over het functioneren van een docent te kunnen vormen.

Dit raakt meteen aan een tweede punt. De resultaten van cursusevaluaties worden tegenwoordig kenbaar gemaakt aan studenten. Dit is een kwalijke zaak. Ten eerste geeft de faculteit daarmee aan dat het kwalitatief goede informatie is. En, dat is het jammer genoeg niet (zie boven).

Ten tweede, meent de faculteit dat online enquêtes achteraf een goed instrument is om iets over de kwaliteit van het onderwijs te kunnen zeggen, en daar is nogal wat discussie over mogelijk. Feitelijk geven studenten hun perceptie van het onderwijs. En, dat is iets anders dan kwaliteit van het onderwijs.

Ten derde is deze handelswijze laakbaar. De cursusevaluaties zijn in veel gevallen herleidbaar zijn tot individuele personen. Er is immers vaak slechts één docent verbonden aan een cursus. De faculteit maakt dan ook informatie openbaar die herleidbaar is tot individuen. Gezien onze privacy-wetgeving is de faculteit daartoe niet gerechtigd. En, het is zonder meer kwalijk als individuele gegevens waarvan de kwaliteit op zijn best discutabel is openbaar gemaakt worden. En, dan heb ik het nog niet eens over de wijze of duur waarop deze gegevens bewaard dan wel opgeslagen worden.

Samenvattend, voor oordelen over individuele docenten schieten online enquêtes te kort. Bovendien is het bekendmaken van oordelen, hoe slecht die ook mogen zijn, over tot personen herleidbare informatie in strijd met de geldende jurisprudentie; het is niet voor niets dat de Inspectie van het Onderwijs oordelen die te herleiden zijn tot individuele docenten niet naar buiten brengt. Kortom, de faculteit rijdt een scheve schaats door cursusevaluaties te verspreiden onder studenten.

Geachte leden van de faculteitsraad bent u het met mij eens dat:

1. De gegevens van cursusevaluaties door de relatief geringe respons onbetrouwbaar zijn, en

2. daarom niet, dan wel met de allergrootste omzichtigheid, gebruikt moeten worden, en zeker niet in b&o-gesprekken, en
3. daarom niet openbaar gemaakt moeten worden op het niveau van de individuele docent?

Met hartelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Huub van den Bergh